

Narva Linnavalitsus
Peetri plats 5
20308 Narva

Meie: 15.10.08 nr. 5.1.-1/08-231

Soovitus konkurentsiolukorra parandamiseks jäätmekäitluse kaubaturul

Pöördume Teie poole seoses Konkurentsiameti menetluses oleva Narva Korterühistute Ühenduse 03.06.08 avalduse alusel algatatud haldusmenetlusega. Konkurentsiamet tänab Teid menetluse käigus esitatud teabe nõuetele esitatud vastuste eest. Käesolevaks ajaks on Konkurentsiamet jõudnud seoses Narva Linnavolikogu 14.02.2008.a määruse nr 9 „Narva Jäätmehoolduseeskiri“ §-ga 59 allpool esitatud seisukohtadele. Nimetatud seisukohtadest tulenevalt teeb Konkurentsiamet Narva linnale soovitus eesmärgiga parandada konkurentsiolukorda Narva jäätmekäitlusturul.

1. Konkurentsiseaduse (KonkS) § 14 lg 1 kohaselt käsitatakse eri- või ainuõigusena käesolevas seaduses riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse poolt ettevõtjale antud õigust, mis võimaldab tal olla kaubaturul teiste ettevõtjatega võrreldes eelisseisundis või ainsaks ettevõtjaks sellel kaubaturul. Konkurentsiameti hinnangul on OÜ-l Narva Jäätmekäitluskeskus jäätmehoolduseeskirja § 59 kohaselt ainuõigus konkurentsiseaduse § 14 mõistes, sest vastava teenuse osutamine teiste ettevõtjate poolt on ühemõtteliselt välistatud. KonkS §-i 14 lg 2 kohaselt kehtestab eri- või ainuõiguse andmiseks avaliku konkursi korraldamise korra Vabariigi Valitsus. Kui eri- või ainuõiguse andmise aluseks olev õigusakt ei sätesta eri- või ainuõiguse andmise korda, tuleb vastava õiguse andmiseks korraldada avalik konkurss Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras. Seega, ainuõiguse andmiseks KonkS § 14 lg 2 kohaselt on omavalitsusüksus kohustatud konkursi korraldama. Narva linna poolt Konkurentsiametile esitatud materjalidest ei ilmne, et ainuõiguse andmiseks oleks konkurss korraldatud. Lähtudes eeltoodust on Konkurentsiameti hinnangul võimalik, et Narva linna tegevus võib olla olnud vastuolus KonkS § 14 lg 2.
2. Konkurentsiamet leiab, et omavalitsuse diskretsioonilist otsust, millega antakse mõnel tegevusalal eri- või ainuõigus, tuleb alati põhjendada, näidates ära milliseid avalikke huve, seadustest tulenevaid nõudeid vms. eesmäärke see teenib. Narva linn on ainuõiguse andmist põhjendanud jäätmeseaduse §-ga 32, mille kohaselt tuleb jäätmed kõrvaldada nende tekkekohale võimalikult lähedal asuvas tehnoloogiliselt sobivas jäätmekäitluskohas. Konkurentsiamet kahtleb, kas ainuõiguse andmine on antud juhul proportsionaalne meede jäätmeseaduse § 32 nõuete täitmiseks. Jäätmeseaduse § 32 nõudeid on võimalik täita

- konkurentsiolekorda vähem kahjustaval, kuid samas jäätmeseaduse eesmärke samal määral saavutaval viisil. Nimelt, Narva linnal on võimalik jäätmehoolduseeskirjas sätestada, et segaolmejäätmed peavad olema töödeldud mingil kindlaks määratud geograafilisel territooriumil, näiteks Narva linna haldusterritooriumil asuva kindlaks määratud nõuetele vastava jäätmekäitlusettevõtja poolt. Sellisel juhul oleks ühelt poolt täidetud jäätmeseaduse §-s 32 sisalduv läheduse nõue ja teiselt poolt oleks teistel ettevõtjatel võimalik Narva Jäätmekäitluskeskusele konkurentsi pakkuda. Sealjuures ei oma tähtsust, kas selliseid ettevõtjaid käesoleval hetkel eksisteerib või mitte, sest Konkurentsiameti hinnangul on oluline, et võimalus vastava teenuse osutamiseks alustamiseks oleks avatud ka tulevikus.
3. KonkS § 17 lg 1 kohaselt võib eri- või ainuõigust omavale ettevõtjale talle selle õiguse andnud riigiasutus või kohaliku omavalitsuse üksus määrata kasutatavad hinnad, arvestades ettevõtja põhjendatud kulusid, või kehtestada muid tingimusi või kohustusi, et selle ettevõtja kaupade ostjad või sellele ettevõtjale kaupade müüjad ei satuks oluliselt halvemasse olukorda kui vaba konkurentsi puhul antud valdkonnas. Konkurentsiameti poolt haldusmenetluse käigus kogutud teabest ei ilmne, et Narva linn oleks KonkS § 17 lg 1 sisalduvat võimalust kasutanud. Narva Korterühistute Ühenduse 03.06.08 taotluses Konkurentsiametile väidetakse, et Narva linna abilinnapea pr Homjakova sõnul ei peeta OÜ Narva Jäätmekäitluskeskuse hindade läbivaatamist otstarbekaks. Konkurentsiamet peab vajalikuks rõhutada, et ka kohaliku omavalitsuse üksuse organi otsus kasutada või mitte kasutada talle KonkS § 17 lg 1 antud õigust on diskretsiooniline otsus, mida tuleb erinevaid avalikke huve silmas pidades põhjendada. Seda otsust tehes tuleb kaaluda, kuivõrd esineb oht, et ainuõigust omav ettevõtja võib tõsta oma hinnad ebaõiglaselt kõrgele, kahjustades sel viisil Narva linna elanike huvisid. Konkurentsiameti hinnangul on selline oht iseenesest olemas, mistõttu Narva linn peaks võtma tarvitusele KonkS § 17 lg 1 ette nähtud meetmed OÜ Narva Jäätmekäitluskeskuse hindade kontrollimiseks. Teisisõnu, kui kohalik omavalitsus otsustab mingil põhjusel konkurentsi piirata, peaks see omavalitsus Konkurentsiameti hinnangul võtma tarvitusele adekvaatsed meetmed sellise konkurentsipiirangu võimalike kahjulike tagajärgede ära hoidmiseks.

Konkurentsiseaduse § 61 kohaselt võib Konkurentsiamet anda riigiasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele, füüsilisele ja juriidilisele isikule soovitusi konkurentsiolekorra parandamiseks.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS §-st 61, soovitan:

Narva linnal muuta Narva Linnavolikogu 14.02.2008.a määruse nr 9 „Narva Jäätmehoolduseeskiri“ § 59 teist lauset, et sellega ei oleks antud ainuõigust jäätmete töötlemiseks ühele kindlaksmääratud ettevõtjale, kuna Konkurentsiameti hinnangul puudub mõistlik põhjus ainuõiguse andmiseks asjaomasel tegevusalal. Juhul, kui Narva linn siiski otsustab jäätmete töötlemiseks (või muul viisil käitlemiseks) ainuõiguse anda, tuleks selle õiguse andmiseks korraldada konkurss õigusaktides

sätetatud korras ning konkursi võitja hindu konkurentsiseaduse § 17 lg 1 alusel kontrollida.

Palume Teid 60 päeva jooksul teavitada Konkurentsiametit konkurentsivolukorra parandamiseks rakendatud meetmetest või põhjustest, miks neid meetmeid rakendatud ei ole.

Lugupidamisega

Märt Ots

Eveliina Pikkpõld
6672464